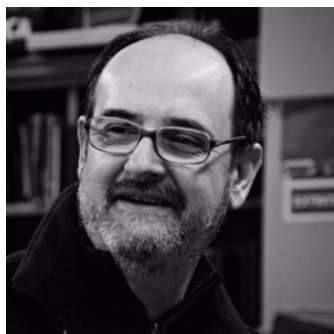

Text de la presentació de [Nectari](#) per [Josep Igual](#)
[Espai Mariola Nos](#), Vinaròs, 2 de juny de 2017

[Josep Igual](#)

Primer de tot, vull agrair l'acollida d'aquest espai engrescant i lluminós, animat per l'amiga Mariola Nos. En temps de general i intens desprestigi de les humanitats d'un sistema cru que no vol ciutadanes formades, creatives, pensants –és a dir crítiques–, un refugi com aquest per als esperits sensibles i amb ganes de créixer sabent i buscant, és un reparador consol.

I, evidentment, vull agrair la generosa confiança del poeta Josep Porcar en pensar amb mi per acompanyar-lo en aquesta presentació de *Nectari*, un excel·lent llibre de poesia: un més, distint i alhora coherent, en el seu ja ben nodrit i assaonat camí poètic.

Espero que l'aportació de les meues modestes notes lectores en aquest acte no suposen una marrada de tria acompanyant en un home que fa l'efecte que s'erra molt poc en els afers relacionats amb la seua sòlida aposta escripturària.

* * *

No he tingut fins ara una relació de molta proximitat amb Josep Porcar. Ens trobem de tard en tard en algun sarau o altre d'aquestes nostres resistències literàries i culturals. Vull dir que no mantenim una complicitat de tall quotidià i això potser –potser!– em dóna certa favorable perspectiva per assaborir, endevinar i sospesar, sense a penes anecdòtics peus de pàgina pel mig, els fruits del seu frondós arbrat literari.

El poeta castellanenc és home de conductes admirables. Tot i que la seua poesia és el resultat d'alts alambins pacients, exigents, rigorosos, no és un individu emparrat en cap vaga torre d'ivori ni res semblant. Es manega amb una discreció elegant per la processó d'esperits de vegades neuròtics, desguitarrats, d'enfitants vedetismes, d'egos grassos, que tan sovint en resulten de l'escenografia literària al nostre país i en altres ecosistemes veïnals. Porcar, adoptant la lliçó recomanada per Carles Riba, és un «home entre els homes». Un «home entre els homes» conscient dels peatges que hem de pagar tots, i que provem de portar el millor que sabem, els qui vivim amb una ploma a la mà en un àmbit lingüístic i cultural anòmal, amenaçat, per no dir acorralat tan sovint, incloent-hi,

evidentment, aquest present inquietant, on, si no hi ha mesures decidides –que no depenen ni de bon tros, o no només, dels poetes i prosistes– en resolucions urgents i audaces, l'enfilem irremissiblement cap al gòtic desguàs de les llengües mortes.

Porcar n'és plenament conscient de l'hora que vivim, i des del seu contrastat talent ha entès matinerament que els ja no tan nous mitjans líquids poden ser un mitjà propici per difondre la poesia, la lletra tota, el pensament. I ho fa creant i compartint artefactes que combinen tot el seu ventall de coneixements gràfics i les seues ideacions audiovisuals, tot posat al servei d'una segura exigència –que no renuncia a la juganera, la seriosa juganera de l'experimentació amb substància–; uns artefactes acurats que ens regala amb regularitat i que esperem amb deler. Visiten el seu web, el seu blog, si encara no ho han fet i en fruïran a pleret. També és, aquest home entre els homes, un dels impulsors d'El Pont, Cooperativa de Lletres, un molt necessari moviment associatiu d'escriptors de les comarques de Castelló per fer més visible el nostre patrimoni literari.

Podria dir més coses per intentar perfilar una mica els sabers i les capacitats d'aquest ciutadà amant dels segons plànols, dels carreus gairebé invisibles, compromès amb una soledat moral de primer ordre que no deixa mai de ser solidària. Podria conjecturar sobre altres signes notats o endevinats en la trajectòria del poeta, però tinc la comanda avui de, sobretot, parlar de la novetat del seu llibre: una novetat que ja els avanço que porta el tremp, la petja, de la perdurabilitat, perquè Porcar és un ferm candidat a robar-li més d'una cerilla als déus i a collir un pètal o altre en els infusos rosers de l'etern.

Tot això que dic sobre l'estatura cívica i intel·lectual de Porcar, no cal ni dir que també s'ho trobaran d'una manera o altra supurat a *Nectari* i en els altres títols seus, quallant un univers singularment i coratjosament plural, el qual, alhora, presenta traces d'una última congruència: un relligat que deu ser la intestina, polifònica i policroma geografia dels trèmuls endins del poeta.

Ja ens avisava Pessoa de que en qualsevol poeta conscient –fins allà on es pot ser conscient en territoris amb tants misteris i volubles ressorts metafísics– hi sol habitar tota una assemblea d'ànimes. L'assemblea d'ànimes de Porcar, no en tinguen el menor dubte, desfila incorporada en el magma, en el conjunt de la millor tradició de la nostra poesia –i de la universal. Ara potser pensaran vostès, des de l'elemental suspicàcia, que exagero, que multiplico per deu perquè és el que toca fer en les prèdiques d'una presentació llibresca. Però, quan hagen llegit i rellegit *Nectari* –perquè la bona poesia permet i demana retorns lectors– s'adonaran que l'oficiant de presentador del llibre a can Mariola no exagerava gens, que en veritat ajustava prou en els barems des de la seua experiència de lector de poesia.

* * *

Nectari ja porta uns mesos de recorregut editorial i diversos crítics n'han dit la seua, tots subratllant la gran qualitat de l'obra, sense apuntar cap «però», perquè la setantena de poemes inserits en el tríptic estructural del llibre, no admeten cap «però» de ningú que mínimament sàpiga com van les llotges i els atzars dels negociats de compondre poemes, perquè els poemes no es redacten, es

composen, no en va el gènere major de la literatura és el més acostat a la música -i em permeto afegir que als més genuïns i claroscurs batecs de la vida.

Han dit també els encertats comentaristes que en el bagul de Porcar hi viatgen les nutrients ressonàncies dels simbolistes. I sí, hi ha l'irradiant banderí heterodox de Baudelaire en els suports paratextuals de *Nectari*. Però... Hi ha algun poeta seriós de les modernitats o post-post-trans-neo-modernitats que no li dega un gall o altre (o diguem-ne un ram de bledes, si vostès professen en el vegetarianisme o en el dogma vegà) a la confraria simbolista? I, posats a dir, sí, hi ha la cita baudeleriana, però, en més d'un recolze potser Porcar ha pescat al vol una il·luminació, un nerviüt espurneig del tiet Rimbaud, o potser un moradenc «basso continuo» com d'arquet fregat mòrbidament per l'spleen del vell Verlaine, i que aqueixes troballes, tornaveus o intuïcions les ha replantades al seu hort per empeltar-los la particular esmena amb un plançó de dàlia, o aromatitzant-los amb les meloses veus de la tarongina, o potser llimant-les amb la fermentada d'un dolor, un dolor estovat a còpia d'un pacient bany de Maria; un dolor que, escriuixit i tot, s'entesta a no renunciar a les rebrotades i celebracions de la vida.

El rejoc de Porcar, el canell del seu domini tècnic, és tothora senzillament prodigiós, d'una pluralitat d'interessos i recursos expressius que treu la llum dels ulls, i a més de la vella colla simbolista -amb totes les derivades més o menys properes que hi vulguem afegir-, i sucs dels grans referents de l'àmbit anglosaxó com ara T.S. Eliot o l'Emiliy Dickinson, el poeta n'ha extret valuosos minerals, les troballes més ben girades, de les mines que més o menys hem acordat en etiquetar com avantguardes històriques. En una estrofa o altra de *Nectari*, els sorprendrà trobar-se una fina broma hereva del surrealisme -un dels ascendents més fonamentals en la lletra europea i mundial, que molts encara es neguen a reconèixer-, o algun brillant gir d'imatgeria que hagués fet treure's el copalta al mateix Samuel Beckett, en cas que Beckett s'hagués cofat mai amb un copalta -que em penso que no.

En les planejades filosòfiques que acompanyen *Nectari*, entre altres ecos possibles trobem incorporat -una determinant adjectivació espiritual, una coordenada de principis que el poeta assumeix- el discurs de retorn a la naturalesa i a l'humanisme del tan matinerament visionari com penosament poc escoltat, Henry David Thoreau. Com tots els llibres que paguen la pena, el de Porcar ens porta a altres lectures convenients i complementàries del seu discurs.

Hi ha altres incorporades referències a altres poetes, com ara els existencialismes adolorits -i sovint de rara bellesa hermètica o directament esquizoide- d'Alejandra Pizarnick o Paul Celan; o des del mateix encapçalament, fiat al nectari de la serenor melodiosa de la ja esmentada Emiliy Dickinson, que ens donen pista dels gustos, dels corrents on Porcar s'insereix o ha pouat -si més no en aquest llibre, potser per causa de la temàtica que amara la seua espinada, i que fins ara he deliberadament mig escamotejat en la sencera explicitada.

Però, abans d'ocupar-me del tema, vull afegir, ni que siga sumàriament, uns quants regustos més - si fóra somelier en diria retrogustos; en l'harmonia musical, harmònics- que crec que acompanyen el

sender líric de Porcar, potser des de sempre, referents més acostats. Josep Vicenç Foix, també citat al llibre, que potser via la pastisseria del seu còsmic Sarrià oníric li fa arribar a Porcar els telegrames més experimentalistes, que a vegades fa l'efecte que empra com per alleujar compositivament les càrregues de les densitats conceptuals en diversos poemes de *Nectari*.

Pel que fa a l'atansament als teixits i marqueteries que l'amistat de la clorofil·la ens regala, potser Porcar, a més del violaci harmònic de la Dickinson, s'asseu amb tot el dret i legitimitat en el genoll del llegat del gran Josep Carner. I, potser en arriscada aposta, que crec que cap comentarista ha apuntat, intueixo la gràcia d'entonació del millor Josep Maria de Sagarra en alguns solatges, sobretot en el segon segment del llibre («Anteres»).

Només la inconsciència diletant podria pensar que aquestes referències a possibles ressons d'altres veus, d'altres àmbits, suposen el menor desmèrit en les operacions d'un poeta. Ans al contrari, sabem de llarg i de lluny que ningú surt del no-res, que no hi ha el llibre sense la biblioteca prèvia, i que l'avançada, la innovació solen donar-se des d'una personal relectura o perspicaç revisió de la tradició rebuda. I això, el nostre poeta ho practica amb una desimbolta solvència digestiva i un admirable pols de bisturí lúcid i insubornablement propi.

I ara sí, vaig al tema del tema.

Nectari neix de l'experiència d'una pèrdua de l'objecte amorós, que dirien els clàssics, o altrament dit, del naufragi d'una relació. El psicologisme higienista i modernet crec que en diu ara d'això fer-ne el dol per l'ensulsiada d'una relació. El tema, no cal dir-ho, és dels perennes en els entra-i-surts humans i les expressions literàries. Però és un tema dels difícils, dels relliscosos, a l'hora de fer-ne un bon tractament poètic.

Si a tots els possibles recursos i registres dels que n'és destre propietari Porcar afegim les moltes capes de ceba del tema, ens adonem del repte cantellut que encarava el poeta en els inicis del projecte. Però ja s'ha dit, el resol amb reeiximent, amb una saviesa conceptual i un desplegament expressiu admirables. Un resultat només a l'abast dels grans poetes.

És evident que l'escruixida, el dolor, el vertigen, el desconcert de l'experiència, el poeta els va deixar reposar amb compassos de lenta rumiada, amb alçada d'esguard i apostant tothora per la vida, tot i les seues espines. Porcar ens fa a mans nogensmenys que la destil·lació més límpida i confortant de l'autèntica alta cultura: perdona i es perdona. Extreu de les ferides la misericòrdia de la llum, la precisa temperatura del proïisme, de la intel·ligència de la voluntat, sense fer cap concessió al ras ressentiment o a cap metall pesant dels nostres més primaris soterranis.

Podria apuntar altres consideracions, com que a més de l'estructuració en tres parts, hi ha poemes en tot el recorregut que ens van donat notícia de l'estadi precís del pelegrinatge emocional i estètic de l'autor. Replans i claraboies que ens ressituen per poder seguir avançant. I això, en una obra no hi ha concessions a cap traçada de narrativitat. Però potser ja paga la pena que vaja acabant i que deixi que el mateix poeta ens diga el que crega convenient -i potser també que ens llegesca alguns

poemes- d'aquest formidable *Nectari* que ens ha fet a mans.

No es deixen passar de llarg aquesta obra magistral, tan rica en tants sentits, presentada en bell embolcall per les Edicions del Buc, una altra empresa miraculosa de les que la ciutadania il·lustrada d'aquest país, tan freqüentment amb tot de vents contraris, amb lacerants indiferències i estúpides hostilitats, és capaç de fer invertint la carcanada i el bon criteri.

Nectari, n'estic cert, ha arribat per a quedar-se, per a quedar-se en el catàleg dels grans llibres de poesia que ha donat el nostre temps. No, no se'l deixen passar de llarg.

Moltes gràcies.